

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Gfv.VI.30.176/2022/4.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Gáspár Mónika előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

A felperes: felperes1

A felperes képviselője: Nagy és Kiss Ügyvédi Iroda cím1

Az I. rendű alperes: alperes1

A II. rendű alperes: alperes2

Az I. és II. rendű alperesek képviselője: Dr. Lantos Bálint Ügyvédi Iroda cím2

A per tárgya: kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 43.Pf.632.409/2021/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.P.52.740/2019/23-I. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és a másodfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a felperesnek 578.775 (ötszázhetvennyolcezer-hétszázhetvenöt) forint felülvizsgálati eljárási költsége merült fel.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. rendű alperes 2008. november 8-án kötött deviza (CHF) alapú kölcsönszerződést a felperes jogelődjével, a B. Zrt.-vel, amelyben a hitelező gépjármű megvásárlásának finanszírozására 4.500.000 forint kölcsön folyósítását vállalta.

[2] A szerződés 6. pontja tartalmazta többek között, hogy a szerződés változó kamatozású, CHF alapú, változó futamidejű. A 7. pont pedig rögzítette, hogy deviza alapú finanszírozás esetén a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és a kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyamkülönbözet egyösszegben esedékessé válik. Az adós kijelentette, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának és vállalja annak következményeit.

[3] Az üzletszabályzat 18.3.4. pontja a kölcsönszerződés 7. pontjával azonos tartalmú rendelkezést tartalmazott.

[4] A szerződést vételi jog, valamint a II. rendű alperes készfizető kezessége biztosította.

[5] A felperes jogelődje 2013. október 22-án a kölcsönszerződést az adós szerződésszegése miatt felmondta, egyúttal gyakorolta vételi jogát.

A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme

[6] A felperes keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte a fenti kölcsönszerződés alapján fennálló 4.392.925 forint és ezen összeg után 2015. február 1-jétől a mindenkorin jegybank alapkamat kétszerének megfelelő mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

[7] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állították a perbeli kölcsönszerződés semmisségét, a felmondás jogellenességét és vitatták a kereset összegszerűségét is.

Az első- és a másodfokú határozat

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereset szerint kötelezte az alpereseket 4.392.925 forint és ezen összeg után 2015. február 1. napjától a kifizetés napjáig járó a mindenkorin jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő mértékű késedelmi kamat egyetemleges megfizetésére.

[9] Határozatának indokolása szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 523. § (1) bekezdésének, 209. § (5) bekezdésének, 205. § (1) bekezdésének, 205/A. § (1) bekezdésének alkalmazásával megállapítható volt az ügyben a perbeli kölcsönszerződés érvényes létrejötte: a szerződés a kölcsönt és a törlesztőrészletek devizaösszegét a 6/2013. és az 1/2016. PJE határozatoknak megfelelő tartalommal kiszámíthatóan tartalmazta, a szerződés 7. pontja rögzítette a törlesztőrészletek számát és összegét, az üzletszabályzat 21. pontjának első bekezdése a törlesztési időpontokat. Az árfolyamkockázat viselését illetően a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203.§-ának és az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-51/17. számú ítéletének megfelelő tájékoztatást tartalmazott a szerződés 7. pontja és az üzletszabályzat 18.3.2. pontja. Jelentősége volt e körben az I. rendű alperes szerződéskötéskori magatartásának is, hogy a szerződést figyelmesen nem olvasta el, kérdése ezért nem is merült fel, vagyis annak tartalmát saját felróható magatartása miatt nem ismerte meg. A felmondás jogszerűnek minősült az utóbb kimutatott túlfizetéstől függetlenül, hiszen az I. rendű alperes a tartozás tényét elismerte, és megtörtént a tisztességtelenül felszámított összeg (415.334 forint) figyelembevétele is a felperesi jogelőd elszámolásában.

[10] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[11] A jogerős ítélet indokolása szerint a törvényszék egyetértett az elsőfokú ítélet jogi álláspontjával abban, hogy a szerződés egyedi részének adattartalmából, az üzletszabályzat 18.3.2. és 18.3.3. pontjából kitűnően a kölcsön és a törlesztőrészlet összege egyaránt írásba foglaltnak minősült, teljesítette az 1/2016. PJE és az rHpt. 213.§ (1) bekezdés a) és e) pontjainak elvárását.

[12] Az árfolyamkockázati tájékoztató megfelelőségének vizsgálatával viszont megállapította, hogy a felperes nem bizonyította az rHpt. 203.§ (6) és (7) bekezdésében foglalt kötelezettsége teljesítését, vagyis azt, hogy világos és érthető tartalommal tájékoztatta az I. rendű alperest az árfolyamkockázatról és annak törlesztőrészletre gyakorolt hatásáról. Ebből következett a vonatkozó szerződéses feltétel tisztességtelensége az Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdése szerint, illetve a szerződés egészének érvénytelensége. Kifejtette, hogy a szerződés egyedi részének 7. pontja és az üzletszabályzat azonos tartalmú 18.3.4. pontja az első mondatban csupán azt rögzíti, hogy a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat, de a változás irányáról és mértékről nem szól. A második mondatból az tűnik ki, hogy a forint leértékelődése nem csak az esedékes törlesztőrészletek növekedését, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli, de a tájékoztatás e részében sem informál a lehetséges változás mértékéről. A „jelentős” kitétel nem a változás mértékéhez, hanem a kockázathoz kapcsolódik. A harmadik és negyedik mondat közlést a kockázatra nem tartalmaz, előbbi az előálló árfolyamkülönbözet megfizetésének esedékességéről, utóbbi arról szól, hogy az adós tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának és azt vállalja, de annak mibenlétére nem tér ki. Mindebből a másodfokú bíróság arra következtetett, hogy a felperes jogelődje részéről adott tájékoztatásból sem a kockázat mértéke, annak korlátlan jellege, sem az akár többszörös mértékű változás futamidő alatti reális bekövetkezésének lehetősége nem tűnik ki, ezért a fogyasztó a vizsgált tájékoztatás alapján nem tudhatta felmérni a devizában való eladósodás valós kockázatát, annak saját gazdasági körülményeire, vagyoni, teherviselési képességére és készségére gyakorolt hatását, miáltal indokolatlan egyenlőtlenséget idézett elő a szerződő felek jogaiban és kötelezettségeiben a kockázat fogyasztóra telepítése. Az adott kikötés tisztességtelennek minősült, és szerződés teljes érvénytelenségét eredményezte, ami megalapozatlanná tette a keresetet, amelyet a felperes érvényes szerződésre alapított.

Felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[13] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodlagosan az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára.

[14] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az rPtk. 209. § (1), (2), (4) és (5) bekezdésébe, 209/A. §-ának (2) bekezdésébe, az rHpt. 203. § (6)-(7) bekezdéseibe és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésébe ütközően jogszálysértő.

[15] A szerződés 7. és az üzletszabályzat 18.3.4. pontja alapján állította, kockázatfeltárása megfelelő volt. Amellett, hogy a szerződés egyértelművé tette, hogy CHF alapú és meghatározta az alkalmazandó bázis- és az aktuális árfolyamot, a 7. pont világosan kifejezte a

deviza alapú kölcsönnel együttjáró kockázatot, idetartozóan azt, hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészletek és a tőketartozás forint ellenértékének jelentős megemelkedését eredményezheti, ami teljes mértékben az adósokat terheli. Az adósok a devizahitel felvételével előre pontosan meg nem becsülhető devizaárfolyam- és kamatkockázatot tudatosan így vállalták. A felperes jogelődjének ismertetett eljárása a kockázat feltárása és a fogyasztó adósok tájékoztatása körében megfelelt az rHpt. elvárásának és a Kúria 1/2014. PJE határozatában foglaltaknak, miből következően a vonatkozó kikötés nem minősült tisztességtelennek.

[16] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban való fenntartására irányult. Egyetértettek a jogerős ítélet indokaival. Hangsúlyozták az EUB C-186/16. számú határozatából következő elvárást, illetve a felmondás jogellenességét.

[17] A perindító felperesi jogelőd, a Budapest Hitel- és Fejlesztési Bank Zrt. a felülvizsgálati eljárásban beolvadással megszűnt. A felperesi jogutód MKB Bank Nyrt. perbelépésével a Kúria a jogutódlást a Gfv.VI.30.176/2022/2. számú végzésével megállapította és a félbeszakadt felülvizsgálati eljárást folytatta.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[18] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az ott megjelölt okból az alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.

[19] Elsőként azt rögzíti, hogy a felülvizsgálat alól a Pp. 408. § (1) bekezdése alapján kizárt ügyben a felperes megalapozott kérelmére, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében engedélyezte a felülvizsgálatot a megsértettként állított jogszabályi rendelkezésnek a megjelölt jogerős ítéletekben megjelenő eltérő értelmezése miatt [Pp. 409. § (2) bekezdés a) pont].

[20] A felülvizsgálati kérelem megalapozottan hivatkozott az árfolyamkockázat mibenlétével és összefüggéseivel kapcsolatban az I. rendű alperes részére világos és érthető tartalommal adott tájékoztatásra, és ebből következően a perbeli szerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó feltétele és maga a szerződés ez okból felmerülő érvénytelenségének hiányára.

[21] A Kúria a perbelivel azonos szerződési feltételekkel kapcsolatban már állást foglalt korábban a Gfv.VII.30.322/2020/6., valamint a Gfv.VI.30.035/2021/4. számú határozataiban: a 2/2014. PJE határozat szempontrendszerének alkalmazásával megállapította, a fogyasztó – az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéjén keresztül – nemcsak azt vehette számításba, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, de fel kellett ismerje annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az korlátlan.

[22] Figyelemmel volt a Kúria egyben arra is, hogy Jogegységi Panasz Tanácsa az előző döntéseket követő 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: JPE határozat) értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont).

[23] A felperes jogelődje által a perbelivel azonos szövegű, gépjárművásárlás kapcsán a fogyasztónak adott árfolyamkockázati tájékoztató utóbbi elveknek való megfelelésége körében a JPE határozat meghozatalát követően is született már kúriai határozat (Gfv.VI.30.232/2021/4.), amelyben a Kúria a Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozatára tekintettel – eltérésre okot adó körülmény hiányában – változatlanul helytállónak és irányadónak tekintette a korábban ebben a jogkérdésben hozott határozatait, és ez alapján megállapította, hogy a JPE határozat elvi tartalmában meghatározott értelmezéssel kiegészülve alkalmazott 2/2014. PJE határozat 1. pontja alapján a perbeli kikötés tekintetében is az volt megállapítható, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényét és mibenlétén kívül azt is felismerhette és értékelni tudta, hogy a nemzeti fizetőeszköz (forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

[24] A Kúria a Gfv.VI.30.232/2021/4. számú határozat kötőerejétől nem kívánt jelen ügyben eltérni. Kiemeli, hogy a vizsgált szerződéses pontban a kockázat mellett megjelenő jelentős – majd később a fokozott – kitétel nem egyedül magát a kockázatot jellemezte: a kockázatból, annak közölt jellegéből (jelentős/fokozott) következik egyben, hogy az így jelzett kockázat lehetséges gazdasági következményei is súlyosak lehetnek. Az árfolyamkockázatról a szerződés 7. pontjában (azzal azonosan az üzletszabályzat 18.3.4. pontjában) nyújtott tájékoztatás alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó nem csak azt ismerhette fel, hogy az adott ügylethez kapcsolódik árfolyamkockázat és azt kizárólag ő viseli, illetve hogy a forint árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, de azt is értékelhette, hogy az előzőekből következően a fennálló tartozása – a törlesztőrészleteken, a hátralévő teljes tőketartozáson és a szerződés időelőtti megszűnésével (módosulásával) jelentkező árfolyam-különbözeten keresztül – jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont).

[25] A korlátlan árfolyamkockázat viselésére vonatkozóan a felperes jogelődje részéről nyújtott perbeli tájékoztatás ezáltal teljesítette a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság követelményét, ebből következően nem volt megállapítható a főszoolgáltatást megállapító szerződéses kikötés tisztességtelensége, ez okból a perbeli kölcsönszerződés érvénytelensége [rPtk. 209. §].

[26] Az érvénytelenségi kifogáson túl az alperesek további érve volt a felmondás jogszerűtlensége, amelyet az elsőfokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezésükben is fenntartottak. A jogerős ítélet – indokolásából kitűnően – eltérő, azonban téves álláspontjából következően ebben a részében nem merítette ki az alperesek fellebbezését.

[27] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az ügyben másodfokon eljáró bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[28] A megismételt másodfokú eljárásban a törvényszéknek a fizetési késedelemre alapított felmondás jogszerűségének megítélésére kiterjedően kell elbírálnia az alperesek fellebbezését.

Záró rész

[29] A felülvizsgálati eljárásban a felperes jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján áfával növelt összegben meghatározott ügyvédi munkadíjból és az általa megfizetett felülvizsgálati eljárási illetékből álló felülvizsgálati eljárási költséget a Kúria a Pp. 424. § (4) bekezdése szerint csak megállapította, viseléséről a megismételt eljárásban kell döntenie a bíróságnak. Az alperesek részére a felülvizsgálati eljárásban költség – a Pp. 81. §-ának megfelelő felszámítása nélkül – nem volt megállapítható.

[30] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2022. május 17.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül: